

Pénteki idő: Nyugati, délnyugati szél. Tulnyomóan borult, ködös idő. Több helyen eső, a magasabb helyeken havasodás és hó. — A hőmérséklet kissé emelkedik.

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR LAP

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának
BUD.

X. évfolyam, 36 (2603) sz. Csütörtök

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 február 13

Mussolini és Franco találkozója az őszinteség légkörében folyt le Angliában attól tartanak, hogy a Földközi tenger nyugati részén nagy változások történhetnek

Madridból jelenti a NTL: Franco tábornok spanyol államfő és a Duce, mint hivatalosan közlik, február hó 12-én két ízben folytatott beható megbeszélést. Az értekezleten jelen volt Serano Suner spanyol külügyminiszter. Ciano gróf katonai szolgálat teljesítése miatt nem vehetett részt a

megbeszéléseken. Az olasz külügyminiszter baráti hangú táviratot intézett spanyol kartársához, amelyre Serano Suner szívélyes hangon válaszolt. A megbeszélések befejezése után a következő hivatalos közleményt tették közzé:

A Caudillo és a Duce, valamint Serano spanyol külügyminiszter között február 12-én délelőtt és délután lefolyt megbeszélések megállapították, hogy a két kormány szempontja megegyezik az európai jellegű kérdések, valamint ama kérdések tekintetében, amelyek a történelmi pillanatokban a két népet érintik.

A Caudillo és a spanyol külügyminiszter Bardigherába történt elutazásáról közli a spanyol hivatalos hírszolgálati iroda, hogy a két államférfi hétfőn a hajnali órákban hagyta el a fővárost. A következő éjszakát Geron tartomány egyik helységében töltötték. Kedden délelőtt léptek francia földre. A francia hatóságok a spanyol és a francia himnusz hangjait mellett ünnepélyesen fogadták őket. A spanyol államférfiak innen Arlesbe utaztak, majd egyfolytában utaztak az olasz határig. Itt magas olasz személyiségek üdvözölték őket. Olaszországba történt megérkezésük-

kor őszinte lelkesedéssel és éljenzésel fogadta a spanyol vendégeket az olasz nép. A spanyol távirati iroda tudósítása hangsúlyozza, hogy a vezető spanyol és olasz államférfiak találkozását a rendkívüli szívéllyesség jellemzi.

A háromórás megbeszélés után meglegedés tükröződött vissza a tárgyaló feleken és semmi kétség az iránt, hogy a találkozó a nyíltság és az őszinteség légkörében folyt le. Az olasz nép lelkesedése is döntő bizonyítékot szolgáltat amellelt a barátság mellett, amelyet a két nép vérével pécselt meg a spanyol harctereken.

megfelekedni. A vichy-i helyzetnek ezzel kapcsolatban természetesen a német-francia kapcsolatok kérdésének, ez a berlini megítélés egész különös megvilágításba helyezi Franco utazását. Hivatalos német nyelven változatlanul teljes hallgatást tanusítanak.

Más, közvetlenül érdekelt körökből szerzett értesülés azonban megerősíti a felfetvést, hogy Petain és Franco találkozása éppen ama vichy-i személyi kérdések megoldásának szól, amelyek lehetővé tennék, hogy Németország megkezdje a Franciaországgal való együttműködést.

Jugoszláviában részletesen tárgyalják a lanok a Franco-Pétain találkozót.

Belgrádból jelentik: A jugoszláv lapok nagy részletességgel foglalkoznak Petain tábornagy és Franco spanyol államfő találkozásával és nem kisebb fontosságot tulajdonítanak annak, mint Mussolini és Franco tárgyalásainak.

A **Politika** berlini tudósítójának ki-jelentése szerint ottani körökben semmiféle felvilágosítást nem adnak az olasz-spanyol megbeszélésekre vonatkozóan. Olaszország ezekre a tárgyalásokra szabadkezet kapott.

Nem vettek részt angol meghívottak a Mussolini-Franco tárgyaláson.

Budapest, a Mai Nap írja: Londonból jelentik: Angol hivatalos körök szerdán igen határozottan cáfolták azokat a híreszteléseket, amelyek szerint Franco és Mussolini találkozóan angol meghívottak is résztvesznek. Hangsúlyozzák Londonban, hogy nem igaz, hogy az angol kormány fegyverszünettel kapcsolatosan tapogatózó volna az olasz kormányval.

Pétain csütörtökön villásreggelin látta vendégül a spanyol államfőt

A villásreggeli után miniszteri értekezlet volt

Vichyből jelenti a Havas: Montpellierből jelentik a Havas irodának. Pétain tábornagy, államfő, csütörtökön villásreggelin látta vendégül Franco spanyol államfőt. A villásreggeli után megbeszélés volt Suner, Darlan, Peyrouton francia belügyminiszter és Pietry spanyolországi francia nagykövet bevonásával.

Németország fokozott érdeklődéssel figyelte a Franco-Mussolini-Pétain találkozást.

Berlinből jelentik: Franco és Petain találkozója még fokozottabb mértékben irányítja az érdeklődést a francia kérdésre. A külügyminiszterium illetékes tényezői megjegyezték, hogy egyáltalában nem az a benyomásuk, mint ha a Vichyben folyó folyamatban lévő fejlődés már végéhez érkezett volna. A német vezető körök eddigi magatartásából, amelyet Darlan kormányalakítási megbízatása iránt tanusítottak, az is megállapítható, hogy tulajdonképpen átmeneti megoldásnak látják a megbízatást. Annál is inkább, mert vichy-

ben még nem oldották meg a személyi kérdéseket.

Politikai megfigyelők számára azonban a vonatkozásban, hogy mit kell ezen az utóbbi megjegyzésen érteni, eleget mond az a körülmény, hogy ismét felbukkant Laval neve. Lavalról — mondják illetékes berlini helyen — Darlan bizonyára nem fog

Londonban nyugtalanságot keltett Mussolini és Franco találkozója

Belgrádból jelenti a Bud. Tud A Mussolini és a Franco közötti találkozó nagy érdeklődést váltott ki jugoszláv politikai körökben is. A **Vecse** berlini tudósítója ezzel kapcsolatban arról ad jelentést, hogy az angol fővárosban meglehetősen nyugtalanságot keltett a találkozó híre.

Londonban attól félnek, hogy a találkozó során a Földközi-tenger kérdésében olyan megoldást találnak, amely angol szempontból nem ked-

vező. Ezenkívül a spanyol magatartás Gibraltár szempontjából is jelentős. Angol körökben különösen amiatt aggodnák, hogy Spanyolország eddigi magatartása nem nyújt biztosítékot olyan lehetőségek kizárására, amelyek az angol érdekeket veszélyeztetik. A tudósító végül megjegyzi, hogy a találkozóval kapcsolatban azt hiszik, hogy a Földközi-tenger délnyugati részén nagy változások történhetnek.

Schmidt László:

ÚJ FELADATOK...

... tornyosulnak egyre a népnevelők elé. Sokszor már azt is hisszük, hogy megoldhatatlanok, erőinket felülmulják és mégis meg kell velük birkoznunk.

A 22 éves nehéz küzdelem után olyan jól esett volna egy kis pihenés, amikor a hosszú és küzdelemmel teli élet jutalmaként meglepedéssel láttuk volna, hogy népünk öntudata él, működik. S a mindennapi élet azt mutatja, hogy a nevelői munkában megállás, pihenés, nyugalom nincs. Aki életét áldozatul ajánlta népéért, annak megállania nem lehet. Munkája gyümölcsöt nem szakíthatja le, hogy annak zamataát élvezze, hanem a megállást nem ismerő, zajló élet egy pillanattal téltlenséget, ellágyulást sem enged meg. Eppen azért, mert élet. Tehát fejlődés és húsunkban szaggató valóság.

A régi szép bölcsmondást — Semmi új a nap alatt — szemünk előtt cáfolja meg az élet. Nem tesz egyebet, csak önmagunkat állít az élet igen sokszor piszkos tükre elé s ámulva látjuk, hogy gallérunk tulmagas, nadrágunk furulya, kabátunkból kikönyököl ráncos bőrünk s ingünk, melyről meglepedetten hittük, hogy a boldogság-inge, csatokban málik le rólunk. Egyszóval megyünk ki a divatból s a megszokott ruhadarab, melyben elavultsága mellett is olyan jól érezzük magunkat, kicserélésre, javításra, felülvizsgálatra szorul. Ha ezt nem tesszük meg, olyan figurák leszünk, akiket százával és ezrével látunk magunk között, amint tovalibegnek elavult tolas kalapjukkal, tornyos trizurájukkal, vagy ezüstnyalú sétabotjukkal. Ezeket kegyesen mosolygunk s közben úgy járunk, mint aki másznak szemében látja a szálat, míg az önmaga szemében a gerenda is kismiska.

Mert hát mi lettünk azok, akiket az élet behizonyítja hogy az évezredek kerestül igaz bölcsmondás, ha bels tudna és merne nézni abba a bizonyos tükörbe, azt venné észre, hogy bizony sok minden új van a nap alatt.

Nem is merak világviszonylatban beszélni magunkról. Talán már alcéppelt igazság is az, hogy körülöttünk egy új Európa — hogy ne is mondjam, hogy világ — alakul ki. És én úgy látom, hogy nem is emberek alakítják azt. Akkinek tulajdonítják ezt a munkát, azok is eszközök a Gondviselés kezében, mely előre látja és tudja, hogy ezen a Földön annyi mindent elrontott az Ember, amit csak a Gondviselés tud jóvátenni. Sőt egy kis cinizmussal azt is mondhatnám, hogy sietnie kell, ha a pusztulástól meg akar menteni.

Ez a vén holygó, melynek a hatán évezredek óta kacag és sir az ember.

annyi igazságtalanságot látott, (amit még ma is keményen védnek a rahszolgatartó demokráciák), hogy ha az ember nem lesz más és nem cselekszik egyszer már a sokat dícsért, de soha meg nem tartott társadalmi igazságosság szerint — mondóm az öreg Föld egyik nap egy torz grimaszt vág, leköpi az embert és itt hagy. Mert az undort, ami a mai képmutató ember miatt eltölt, már nem bírhatja sekáig.

Uj feladat tehát mindannyiunk számára, hogy az új világot kialakító igazságosságba beleéljük magunkat. Nem könnyű azonban az. Tegyük csak magunk elé a tükröt. Bizony a saját képzelmenyiségünket olyan nagyra láttuk s ugyanakkor a mások szerencsétlensége mellett milliószor résztvevőként, könyörtelenül mentünk el. Fontosak csak mi voltunk s ha egyszer csak hetek múltán kaptunk cipőtalpat, azt hittük, felfordul a világ s ezrünk körül talán egynek jutott észbe, hogy szinte több ember jár mezítláb, mint cipőben, ezen a rideg világon.

Nemrég hallottam zúgolódni egy ismerősömet, mert esetleg a kenyérbe kukoricalisztet fognak majd tenni előrelátásból. S mikor azt kérdeztem tőle, vajjon gondolt-e arra és azokra, akiknek még ilyen kenyér sem jut, ez a máskülönbben igen jó ember legalább bevallotta, hogy bizony ő erre nem is gondolt! És nem új és kemény feladat-e, hogy az ilyen emberek megértésük már egyszer az új idők szelét?

Mert az a világ csak úgy lesz jobb és igazságosabb, ha az emberek változnak meg. Erre az útra igérik ezt a boldogabb világot. Hát elhiszem, hogy meg fog kezdődni ebben az évben, de mindaddig nem lesz élet belőle, amíg az emberek lelkileg hozzá nem idomulnak. Ne is áltassuk magunkat, mert ez a nagy telkiátalakulás máról-holnapra nem fog megtörténni. Mi már tulságosan beleöregedtünk a letűnő világ felfogásába; nekünk áldozat és önmagunk legyűrés, ha az új és igazságos eszmék szerint gondolkozunk és cselekszünk.

Népevelőknek súlyos feladata tehát, hogy azokat, akik már benne élünk az elavult világban s talán még egy évtizeddel ezelőtt is esküdttünk annak igazságossága felett, tudjanak meggyőzni s türelemre inteni, hogy ne akadályozzuk ezt a kibontakozást. Viszont egy még talán nehezebb feladat lesz, hogy az ifju nemzedéket már ilyen életszemléletben neveljük amikor maga a nevelő is a régi világ emlein nőtt fel.

Nagy és nehéz feladat tehát, ha a nevelő először le kell, hogy gyúrja saját magát, hiszen enélkül kilóg a léláb és pusztá szónoklat marad minden.

Ez csak egy a ránkzúduló feladatok közül, de ha most elvonatkoztatva a világviszonylatoktól, belonézünk a mi megváltozott erdélyi életünkbe, ott is nehéz nevelői feladatok várnak ránk.

Mindenekelőtt figyeljük csak meg magunkat. Öt hónap telt el a felszabadulás óta s mi még nem tudtuk átállítani lelkünket az új helyzethez. Hányszor döbbenünk rá, amikor kormányintézkedésről hallunk, hogy lelkünk mélyén ismét az ellenkezés ütötte fel fejét s szinte fel kell ráznunk önmagunkat: ember! hát ebredj! most már más idők járnak! De nemcsak mi vagyunk így, akik mint a nép vezetői természetesen mindig azt lestük, vajjon honnan akarják megtorpedózni népünket, nem így vannak a legegyszerűbb emberek is.

Csak a minap került egyszerű falusi emberek kezébe egy hirdetés, amelyben a kolozsvári Erdélyi Párt-

tagozat hív fel mindenkít, hogy az erőket tömörítve és a kormányt támogatva, szervezkedjünk. És ezek az egyszerű emberek az első pillanatban azt mondták, hogy azt már nem! Beszélni kellett nekik, amíg ráébredtek arra, hogy most már a kormány is azt akarja, amit mi. Nem rosszakaratból tették, csak a 22 eltöltött esztendő igen mélyen vágott bele az erdélyi lélekbe. Nagy feladat tehát, hogy ennek a sok szenvedésnek és dacos ellenállásnak a nyomait kitöröljék a saját és a mások lelkéből.

Kisebbségi sorsunkkal velejárt, hogy mi itt hosszú időn keresztül csak befelé dolgozhattunk s ravasz politikából azt a látszatot keltettük, mintha tétlenül néznénk kikerülhetetlen sorsunk elé. Mesterségesen fejlesztettük magunk körül ennek a látszatnak

ködfelhőjét. Ugy tettünk, mint a veszedelemben lévő hajó, vagy repülőgép, mely köd- vagy füstfelhőbe bukolja magát, hogy menthesse a menthetőt, esetleg elvégezze feladatát, győzelmesen hazatérhessen s az ellenséget félrevezethesse.

És most nagyon hajlamosak vagyunk arra, hogy ezen külső tátlenség, köd és bizonytalanság eloszlására ne igyekezzünk. Kényelmes lenne az önmagunkat esalnók meg, ha még most is erénytelen nézők körülöttünk az új élet kialakulását s azzal nyomnók el lelkiismeretünket, hogy most már dolgozzék más, küzdjön más, aki nem küzdött és szenvedett velünk. Ez lövésárkaink feladása lenne. Az első rajvonal vérrel megszentelt előnyét engednők oda másoknak, de csak azért, mert az örömben, a félig beteljesedett vágy

jóleső érzésében pillanatnyilag elernyedtünk.

Ebből az érthetetlen ernyedségből, szinte mondhatnám — letargiából, felrázni önmagunkat és felbuzdítani a ránkbizottakat, az új feladatok egyike és nem is a legkönnyebb!

Viszont, ha ezt nem tesszük meg, akkor egy nap azt vesszük észre, hogy az élet iramát nem bírjuk, a harcban és küzdelemben lemaradtunk. Azok az új feladatok pedig, melyekből csak néhányra mutattam rá, egyre tornyosulnak és még sokáig fognak gyülekezni. Ha nem merünk azok megoldására, a régi harcosokhoz illő bátorsággal, kedvvel és eréllyel hozzákezdeni, akkor a sok felhő egy erősebb szél hatására felhőszakadásként fog a nyakunkba zudolni. Akkor pedig legény legyen a talpán, aki állja!

Rómában cáfolják az olasz-angol különbéke hírért

Német harcirepülők bombázták a kirenaikai angol táborokat

Rómából jelenti a NTL: Az egyik amerikai hírszolgálati iroda azt a híresztelést terjeszti, hogy Olaszország és Anglia között fegyverszünet áll küszöbön, amelyet esetleg szerdán aláírnak. Ezt a híresztelést több mint nevetségesnek és szóra sem érdemesnek tartják.

Németországban politikai viccnek mondják, hogy Franco békét közvetít Anglia és Olaszország között

Berlinből jelenti a MTL: Berli politikai körök szerint a vichy-i eseményekkel kapcsolatban feltett újabb kérdésekre szerdán ismét kijelentették a német külügyminisztériumban, hogy német részről erre vonatkozólag nincs mondanivaló.

Politikai körökben úgy tudják, hogy az átalakításnál valószínűleg átmeneti kormányról van szó. A német állásfoglalásból kitűnik, hogy ezt a megjegyzést Darlan tenger-nagyra nem akarják kiterjeszteni.

mert őt nem tartják gyenge férfulnak.

Egy külföldi újságírónak arra a kérdésre, vajjon Franco átornok Párizsban volt-e, a német külügyminisztériumban azt válaszolták, hogy erre bizonyára nem került sor. Politikai körökben „világtörténelmi vicc”-nek mondják azokat a külföldi jelentéseket, amelyek szerint Francoak állítólag az a feladata, hogy a békét közvetítse Olaszország és Anglia között.

Németek eredményes támadása Málta repülőterei ellen

Berlinből jelenti a NTL: Német harci repülőgépek szerdán támadást hajtottak végre cyprenai csapat-táborok és repülőterek ellen. Bombáztak egy repülőteret, ahol angol gépek táboroztak. Repülőgépről határozosan lötték a csarnokok előtt lévő angol gépeket. Több súlyos találat ért Benghazitól délre egy karavántábor. A támadás eredményét hatalmas füstfelhő jelezte: Mintegy 40 sátorból álló tábor felgyújtottak. Sikeres támadást intéztek egy veszteséges tehergépkecsi tábor ellen és szétszórtak egy előretolt gépkecsi oszlop.

Berlinből jelenti a NTL: Német harci repülőgépek szerdán délután több támadást intéztek Málta ellen. Három ellenséges repülőgépet lelőtek a heves légi harc során. Valamennyi német gép visszatért égi kikötőjébe.

Az angol hajóraj a Földközi-tengerről befutott a gibraltári kikötőbe.

La Lineából jelenti a NTL: A Malmé hírvégnyökség jelentése szerint kedden délelben két óra harminc perckor az angol hajóhad a Földközi-tengerről befutott Gibraltárba. Ez —

csak azért történt, hogy a Genuánál megsérült hajókat kijavíthassák. Az egyik csatahajón sebesültek és halottak voltak. A hajók sérült állapotban vannak.

Angol repülő-támadás a német alföld ellen.

Amsterdam. (NTL) Mértékadó hágai körök értesülése szerint az angol légierők a keddre virradó éjjel

Az angol sajtó német invázióra készíti elő az ország lakosságát

Belgrádból jelenti a Budapesti Tudósító: A Pravda jelentése szerint az angol lapok egyre többet foglalkoznak a német invázió kérdésével és a szigetország lakosságát szinte fokozatosan készíti elő a német megszállásra.

Az angol rádió és sajtó naponta csak hét repülőgép elvesztését ismerheti be.

Berlinből jelenti a NTL: Az angol királyi légi haderő vesztesége február 10-én és 11-re virradó éjszaka 38 repülőgép volt. Az angol légügyi mi-

támadást intéztek a német alföld több helyisége ellen. Sok gyújtó- és robbanóbombát dobtak le. A bombák jelentős része szántóföldre esett. Az áldozatok a polgári lakosság köréből kerültek ki. Egy iskola is elpusztult. A gyújtóbombák több tüzet is okoztak, amelyeket elfojtottak.

Német cáfolatok angol hírvérsekre.

Berlinből jelenti a NTL: A londoni rádió azt a hírt terjeszti, hogy a keddre virradó éjszaka Berlinben is légiriadót rendeltek el és a birodalmi főváros valamennyi lakója az ovóhelyekre menekült. Német részről megállapítják, hogy Berlinben mindenki tudja, hogy ez a jelentés koholmány.

Berlinből jelenti a NTL: A német külügyminisztériumban szerdán helyreigazították azt a külföldön elterjedt hírt, hogy Németország hadihajókat vett át Dániától. Csak arról van szó, hogy több régi mintáju torpedót bocsátottak rendelkezésre, ezeket azonban csak a Keleti-tengeren használják iskolahajóknak.

Elsülyesztették a németek a húszezer tonnás „Oxford”-hajót

Newyorkból jelenti a NTL: Amerikai tengerészeti körökből származó hír szerint a 20.000 Oxford nevű brit hajót ellenséges tengeri hadművelet során elsülyesztették. A hajót legutóbb csapatszállításra használták.

nisztérium csak hét repülőgép elvesztését közli. Berli jól értesült körökben úgy tudják, hogy az angol sajtó és rádió utasítást kapott, hogy ennél a számmal nagyobb veszteséget minősítsék kitalálásnak.

FERENC JÓZSEF
KESERÜVIZ

„Mindent elkövetünk a tanyavilág életének javítása érdekében“

— mondotta a belügyminiszter a képviselőházban

Interpellációk pergőtüzére válaszoltak a miniszterek a képviselőházban. Fajegészségügyi intézetet létesítenek az egyetemeken

Budapestről jelentik: A képviselőház szerdai ülésén *Keresztes-Fischer* belügyminiszter válaszolt *Rajnisz* Ferencnek a filmügyekben mult szerdán elmondott interpellációjára és kérte, hogy ne a tisztviselőket támadják, hanem a minisztert, mert ő felelős.

Azután a régebben elhangzott interpellációkra adott írásbeli válaszokat olvasták fel. *Szabó Zoltán* az interpellációs joggal történő visszaélések tárgyában elhangzott korábbi interpellációjára a miniszterelnök válaszolt.

Válaszában rámutatott arra, hogy az interpellációs jog gyakorlása már

az interpellációs joggal való visszaélés látszatát kelti mindenkiben. Az interpellációs jognak ez az újabb keletű helytelen értelmezése nem egy esetben komolyan veszélyeztetheti a nemzet belső nyugalma és külpolitikai érdekeit. Eppen ezért az elhangzott interpellációk közül csak azokra ad szóbeli választ, amelyek tárgya az interpellációs jog helyes értelmezése szerint alkalmas interpellálásra és tartalma nem teszi valószínűvé azt, hogy az interpelláló képviselő szándékosan vagy akaratlanul a nemzet belső nyugalma vagy külpolitikai érdekeit veszélyezteti.

200.000 pengőre rug az az összeg, amelyet az elagott cselédségnek és hozzátartozóiknak fizetnek ki. A ház a választ tudomásul vette.

Czerman Antal az igazságügyminiszterhez interpellált az egyházak és a család büntetőjogi védelem fokozása tárgyában. *Radochay* igazságügyminiszter válaszában kijelentette, hogy az igazságügyi kormányzatnak mindig igen fontos kérdése volt a javító-intézetek fejlesztése. Tökéletesen egyetért abban, hogy a vallás és az egyház, valamint a család büntetőjogi védelmével fokozottabban kell foglalkozni. A családi kötelezettségeknek és a családjogi kötelezettségeknek teljesítését nem elegendő magánjogi szankciókkal biztosítani, mert sajnos, ezen a vonalon bizonyos társadalmi durvaság észlelhető.

A háztartási alkalmazottak öregségi biztosítása.

Közi-Horváth József interpellációjában az OTI szolgáltatási rendszerének javítását sürgette. Kérte az

öregségi korhatár leszállítását. A háztartási alkalmazottak számára szintén öregségi biztosítást kér. A belügyminiszter hangoztatta válaszában, hogy ehhez a kérdéshez a legnagyobb óvatossággal kell hozzájárulni. A háztartási alkalmazottak öregségi biztosítását életbe fogja léptetni.

Homonnay Tivadar a belügyminiszterhez interpellált a magánalkalmazottaknál a biztosítási bérhatár kiterjesztése tárgyában. A belügyminiszter kijelentette, hogy a biztosítási bérhatár kiterjesztése ügyében tárgyalások vannak folyamatban az egész kérdés komplexuma rendezésére.

Csoőr Lajos kamatmentes hitelt sürgetett a gazdáknak.

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülését 1/411 órákor nyitotta meg *Tasnády-Nagy* András elnök. A napirend előtt *Varga* József iparügyi miniszter benyújtotta az ásványolaj-félék, földgázutatók és bányaművelések meghatározott területekre vonatkozó jogának, a *Winterschall* berlini cégre, illetve az általa képviselt részvénytársaságra történt átruházás tárgyában készült jelentést. Azután folytatták a napirendet, a pénzügyminiszter tervezet feletti vitát.

Csoőr Lajos az első felszólaló hangoztatta, hogy kamatmentes hitelt kell adni a rászoruló gazdáknak. Az állattenyésztésről szólva a legelők javítását egyik leghasznosabb beruházásnak minősítette.

A törvények és rendeletek mindenkire kötelezők

Budinszky Lászlónak a törvények és rendeletek kivétel nélküli végrehajtása és a nemzeti szocializmus és nyilaskeresztes mozgalom elbírálása tárgyában ugyancsak korábban elhangzott interpellációjára vitéz *Keresztes-Fischer* belügyminiszter válaszolt. Rámutatott arra, hogy a kormány a fennálló törvényeket és rendelkezéseket mindenkiel szemben egyformán hajtja végre, tekintet nélkül arra, hogy valaki milyen politikai párthoz tartozik? Természetesen a törvényeket és rendelkezéseket pártállásra való tekintet nélkül mindenki köteles magára nézve kötelezőnek tartani. A nemzeti szocialista vagy nyilaskeresztes politikai pártállás nem biztosíthat egyes állampolgároknak kivételes elbírálást. Rájuk nézve a törvények éppen olyan kötelezőek, mint másokra.

Marothy Károly a miniszterelnök-

höz interpellált a cenzurával kapcsolatban.

Ifjabb *Tatár* Imre a földművelésügyi miniszterhez interpellált a zsidó birtokok kisajátítása körül tapasztalt visszasságok tárgyában. Az interpellációra *Bárczay* Ferenc földművelésügyi államtitkár válaszolt és közölte, hogy konkrét formában nincs tudomása arról, hogy a magyarság érdekeit megsértették volna a zsidótörvény végrehajtásával kapcsolatban. Ha konkrét formában tesznek jelentést ilyenmiről, érdemében elfogadják az ügyben.

Nagy László a cenzurával kapcsolatban tapasztalt visszasságokat tette szóvá.

Gesztyeli-Nagy László a belügyminiszterhez intézett két interpellációja közül az elsőben a magyar fajta védelmének szükségességét tette szóvá. Másodikban a tanya kérdés rendezéséről beszélt.

Készen áll a kormány tanyai programja

Az interpellációkra a belügyminiszter válaszolt és hangoztatta, hogy a kormány szociális és közegészségügyi politikája mindenki előtt ismeretes. Ennek a programnak alátámasztása gyorsabb ütemének biztosítása céljából felhatalmazást kapott a törvényhozástól szociális és családvédelmi alap létrehozására. Ez az alap megkezdte működését és reméli, hogy kedvező hatásait rövidesen érezni fogják.

Arra a kérdésre, hogy miért nem létesít fajegészségi intézetet az egyetemeken és miért nem indítják meg a kötelező egészségügyi oktatást, a belügyminiszter kifejtette, hogy szükségesnek tartja, hogy az egyetemen bővebben foglalkozzanak ezzel a kérdéssel. Fajegészségi intézet csak az egyetemeken keretében létesíthető. Remélhető, hogy a kultuszminiszter segítségével ez a kérdés is hamarosan megoldódik. Teljesen egyetért az interpelláló képviselővel abban, hogy a tanyai lakosság a magyarság bölcsője. A kormány kötelessége minden lehető megtenni a tanyavilág életének javítása érdekében. A kormány tanyai programja készen áll és a tanyavilág megfelelő fejlesztésének

programja végrehajtás alatt van.

Az utak kiépítésének programja is meg van, még pedig a megvalósulás stádiumában. Rövidesen törvényjavaslat kerül a ház elé és ez a javaslat a tanyai közigazgatás általánosságban oldja meg. Reméli, hogy ennek a munkának örvedetes eredménye nemsokára érezhető lesz.

A ház a belügyminiszter választát tudomásul vette.

Várady József a földművelésügyi miniszterhez intézett kérdést az állami birtokok kezelése tárgyában. A miniszter nevében *Bárczay* államtitkár válaszolt. Rámutatott arra, hogy a földművelésügyi kormányzat az állami birtokokkal kapcsolatban az állattenyésztés és növénytermelés mellett súlyt helyez a birtokok jövedelmezőségére is. Ezek a birtokok nagymértékben hozzájárulnak a hazai állattenyésztés színvonalának emeléséhez. Ugyanez a helyzet a növénytermelésben is. Nem téveszti szem elől a földművelésügyi kormányzat a szociális téren mutatózó kívánságokat sem. Évente 300.000 pengőt tesznek ki a terhek, amelyeket a birtokokkal kapcsolatban kulturális téren költenek és évenként több mint

A mezőgazdaságnak forgótökéhez kell jutnia

A földművelésügyi miniszter nyilatkozott az időszerű kérdésekről

Budapestről jelentik: Báró *Bánffy* Dániel földművelésügyi miniszter az *Esti Újság*-nak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy elsősorban arra van szükség, hogy a mezőgazdaság megfelelő forgótökéhez jusson. A gyors hitelek és a zöldhitelek akció remélhetően minden gazdát hozzájuttat a szükséges forgótökéhez. Fontos kérdés a szakoktatás fejlesztésének ügye is. Ebben a kérdésben mintagazdaságok felállításával és a szaktanácsadás kifejlesztésével szándékoznak előre-

jutni. A növénytermelés és állattenyésztés terén a helyes kezdeményezést mutató gazdák kedvezményeket kapnak. A földbirtok politika terén a főcél az erőteljes kisbirtokok szaporítása. A visszatért területeken elsősorban a szakoktatás és az erdőki-bermés helyes átvezetése szükséges. Ezirányban már több intézkedés történt. A visszatért területeken mindazokat a kedvezményeket megadják a gazdáknak, amelyeket az anyaországban nyújtanak.

Csáky István emlékezete a Felsőházban

Budapest, a MTI. jelentik: A felsőház ma délelőtti ülésén elfogadták Magyarországnak a háromhatalmi szerződéshez történő csatlakozásáról, valamint a magyar-jugoszláv barátság szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot. Az ülés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. A miniszterek közül a miniszterelnök és a külügyminiszter jelent meg.

Széchenyi Bertalan gróf elnök az ülés megnyitása után kegyeletes szavakkal emlékezett meg Csáky István gróf volt külügyminiszteréről.

Az elnök szavait a felsőház tagjai állva hallgatták végig. *Csáky* István gróf nevét jegyzőkönyvben örökítették meg.

Az elnök ezután megemlékezett *Zsuffa* Ferenc, *Balásovits* Ernő, *Som-sich* József volt nyugalmazott külügyminiszter; báró *Szterényi* József nyugalmazott kereskedelmi miniszter és *Végh* Károly felsőházi tagokról, akiknek nevét szintén jegyzőkönyvbe foglalták. A felsőház ezután tudomá-

sul vette a 36 tagú országos bizottság jelentését, az 1940. év második felében kifejtett működéséről. *Behtlen* Pál gróf ismertette a felsőház külügyi bizottságának jelentését a két külpolitikai törvényjavaslat tárgyalásáról. A felsőház mindkét törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben hozzászólás nélkül egyhanguan elfogadta. Végül az elnök bejelentette, hogy a képviselőháztól érkező ügyek szerint fog intézkedni a legközelebbi ülésről. A csütörtöki ülés ezzel fél 12 órákor véget ért.

Német-orsz-bolgár megegyezés készül

Belgrádból jelentik: A Politika szöfiai jelentése szerint titeni diplomáciai körökben az a hír terjedt el, hogy a legközelebbi időben német-orsz-bolgár megegyezés megkötésére van kilátás. Ez a megegyezés mindazokra a kérdésekre kiterjed, amelyek a három országot érintik.

Nagytakarítás

előt keresse fel

háztartási osztályomat!

Praktikus, olcsó újdonságok megtekintésére vétekkötelezettség nélkül tisztelettel meghívom

Farkas István
„APOLLO” Drogéria

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-b.

**Kikre szól
a lakásbejelentési
kötelezettség?**

Nagyvárad. Saját tud. A lakásbejelentési kötelezettség ügyében a város közönsége tájékoztatlanul áll, mert azt hiszi, hogy mindenki köteles bejelenteni magát. A rendőrség illetékes ügyosztálya erre vonatkozólag az alábbiakat közli:

A bejelentőhivatalt a vonatkozó magyar törvények szerint a népszámlálás adatai alapján szervezik át. Senkinek nem kell tehát új bejelentőt kiállítani, csak annak, aki folyó év február 1. után költözött a város területére egyik lakásból a másikba, vagy más városból ideiglenes tartózkodásra ide érkezett. Az új bejelentési törvénynek mindenki eleget tesz azzal, ha a népszámlálási lapokat pontosan és lelkiismeretesen kitölti.

**Bethlen László gróf képviselő
felszólalása az erdélyiek nevében
a képviselőház mai ülésén**

Ismertette az erdélyi gazdasági és ipari problémákat is

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház mai ülésén több felszólalás után gróf Bethlen László erdélyi képviselő felszólalásában rámutatott arra, hogy a tervgazdálkodásnak az egész országban való bevezetésére nagy szükség van. A hazatért Erdéllyel olyan terület tért vissza az anyaországhoz, amelyen 22 éven keresztül rablógazdálkodást üztek. Ez, a magyarlakta vidékeken tudatosan történt. Az első feladat ebből következően az, hogy ezeken a területeken befektetéseket kell végezni, mert a román uralom utolsó felvonásának utolsó jelenetében az erdélyi részeket gazdaságilag teljesen kiürítették. Olyan befektetésekre van szükség, amelyet mind az anyaország, mint a visszacsatolt részek felhasználhatnak.

— A gazdasági felépítésben — mint a pénzügyminiszter mondotta — mindenkinek munkaejele és tehetsége teljes latbavetésével kell részt venni. A pénzügyminiszter felfogása teljesen felel az erdélyiek felfogását. Köszönetet mond a kormánynak, hogy a bevonulást közvetlen követő napon, márcszeptember 14-én felállította az Erdélyi Gazdasági Szaktanácsot, melyben minden szakma és minden érdekeltiség képviselve van és amely tanács a mai napig is állandó érintkezésben van a kormánnyal.

A továbbiakban Erdély gazdasági problémáit tette szóvá.

Köszönetet mond a kormánynak, hogy az erdélyi kisgazdák kancatenyész állományát kiegészítette és megindította

**Küszöbön áll
a román-angol háború (?)**

A román iparvidékről eltávolították az asszonyokat és gyermekeket. Kegyelmet kapnak az önként jelentkező román katonaszökevények

Londonból jelentik: Angol beavatott körökben számolnak azzal a lehetőséggel, hogy Nagybritannia hamarosan hadiállapotba kerül Romániával. Arról egyelőre nincsen szó, hogy román olajtelepet bombázzanak.

Bukarestből jelentik: A román fővárosban az utóbbi három éjjel elsötétítés volt. Nagy előkészületeket tesznek

esetleges repülőtémadás elhárítására. Ploesti környékéről eltávolították az asszonyokat és gyerekeket.

Bukarestből jelentik: (NTI) Antonescu államvezető rendelete folytán kegyelmet kapnak azok, akik nem tettek eleget katonai szolgálatuknak az előírt időben, ha február 15-ig önként jelentkeznek.

leges légitámadás elhárítása céljából is megtörtént minden szükséges intézkedés.

Konstanzában várják a távozó követségeket elszállító angol hajót.

Konstanzából jelentik: Ma várják azt a hadihajót, amely a bukaresti angol, holland, belga és norvég követeségek személyzetét szállítja el.

A szófiai angol követ is kikéri útlevelét.

Belgrádból jelentik: (Bud. Tud.) A Vreme szófiai jelentést közöl, amely szerint a szófiai angol követ rövidesen elhagyja az angol fővárost. Bukaresti jelentés megegyezik azt a hírt, hogy a görög és a török követ elhagyta volna Romániát.

**Hivatalos jelentés
Mussolini és Franco tábornok
tanácskozásáról**

Mussolini villásreggelit adott a spanyol államfő tiszteletére

Rómából jelentik a NTI: A Caudillo és Mussolini találkozájáról a következő részleteket jelentik: Amikor a Caudillo átlépte a határt, a határőrszolgák egyik alakulata tisztelettel állt előtte.

A spanyol államfőt a rendelkezésére bocsátott ortogere Villa Regina Margheritában a Duce szívélyesen fogadta. Ezután a Duce kíséretében a Caudillo ellépett a kivonult gránátvető gyalogos díszszázad előtt. Szerdán délelőtt tíz órakor Franco tábornok Suner külügyminiszterrel felkereste a Ducet. Hármashán délután

félkettől tanácskoztak, majd Mussolini villásreggelit adott a Caudillo tiszteletére Grimaldi vidékén levő ten. gerparti villájában.

Itt délután hat óráig este nyolc óráig tanácskoztak.

XII. Pius pápa adománya a szűkölköző franciáknak.

Vichyből jelentik a NTI: XII. Pius pápa százezer frankot küldött Scharhard bíborosnak a megszállott övezetben lévő szűkölköző családok megsegítésére.

Bulgária igényt tart az Egei tengerre

A bolgár rádió tájékoztatót adott az igényjogcsultságról

Szófiából jelentik: (NTI) A bolgár rádió nagy feltűnést keltő előadást közvetített Bulgáriának az Egei tengerhez való igényéről. A rádió bemondója bejelentette, hogy ez a kérdés a legégetőbb időszerű kérdések sorába

lépett, ezért a bolgár rádió szükségesnek tartja, hogy tájékoztassa a nemzetközi közvéleményt azokról a jogos igényekről, amelyeket a bolgár nép az Egei tengerrel kapcsolatban támaszt Görögországgal szemben.

**Halálos áldozatot követelt
a szeged-környéki árvíz**

Beomlott egy ház és maga alá temette a bennlakó gazdát. Változatlanul súlyos a szegedi helyzet

Szegedről jelentik: Az elmúlt éjszaka a szegedi felsőtanyán halálos áldozatot követelt az árvíz. Tari János 65 éves gazdálkodónak a háza beomlott és maga alá temette az idős embert. Ma reggel holtan találták meg. A tanya épületét az utolsó napokban már teljesen körülvette a víz. A ház falai megrepedeztek és a gazda gerendákkal támasztotta meg. Így sem tudta megakadályozni a veszedelmet.

A szegedi helyzet változatlanul súlyos. Ma délelőtt egymás után három küldöttség jelent meg a város házaiban

és a szatmazi és a szegedkörnyéki telepnek egyre nehezedő helyzetéről beszéltek és gyors segítséget kértek.

Negyven vályogház dőlt be Kecskeméten.

Kecskemétről jelentik: A kecskeméti úgynevezett cigány város az olvadás következtében súlyos helyzetbe került. A vályogházak közül több mint 40 összedőlt. A többinek a fala is annyira megrongálódott, hogy a cigányokat ki kellett lakoltatni.

**Romániában attól tartanak,
hogy a légvédelmi elsötétítés lepie alatt
új legionista lázadás tör ki**

Bukarestből jelentik: (Bud. Tud.) A román lapok a mai napig még nem közölték a román-angol diplomáciai viszony megszakítását. Az elrendelt légvédelmi elsötétítést három napja a legszigorúbban végrehajtják. Ezzel kapcsolatban attól tartanak, hogy a januári legionista zavargásoknak azok a vezetői, akiket még nem sikerült elfogni, ezek között Horia Simát, most újabb megmozdulásra készülnek és felhasználják az elsötétítést felforgató szándékuk megvalósítására. Ezért tiltották meg este tíz órától reggel öt óráig az utcai tartózkodást. Egyide-

jűen szaporították az utcai őrzőerőket és a karhatalom közegeinek utasítását adták, hogy minden járó-kelőt, akit éjszaka az utcán találják, igazoltassanak és azonnal löjjenek rá arra, aki a felszólításra nem áll meg. Esce-

az üsző akciót. Bonyolult probléma Erdélyben a műtrágyázás kérdése is. Gondoskodni kellene, hogy a műtrágya árak összhangban legyenek a mezőgazdasági árakkal. A mezőgazdasági szakoktatás terén román részről nem történt semmi. Kéri, hogy állítsanak fel tejjipari szakiskolát, mert Erdélyben a tejkultúra olyan fokon van, hogy ilyent el tud látni.

Hangoztatta a továbbiakban az erdősítések szükségességét, szövegátette a háromszéki és udvarhelyi keményfaerdők problémáját. Szükségesnek tartja a fa leparoló üzemek fenntartását, hogy a rendelkezésre álló nyersanyagból már a helyszínen olyan cikkeket készítsenek, amelyek könnyen szállíthatók és értékesíthetők. A mezőgazdasági ipar és a háziipar terén is sok a tennivaló. A továbbiakban foglalkozott az erdélyi tisztviselők kívánásaival és a telekkönyvi revízióval kapcsolatos kívánásokkal. Az erdélyiek nevében kijelentette, hogy biznak a pénzügyminiszter gazdasági programjában és azt hiszik, hogy a kormány eredményeket fog elérni.

Az erdélyi képviselő fejtegetéseit a Ház tagjai feszült érdeklődéssel hallgatták és beszéde végén minden oldalról felhangzott a taps és pártkülönbség nélkül szereposztókat fejezték ki a képviselőnek.

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

Telf.: 18.01. Belvárosi Mozdó Rákóczi-ut 3.

Érik a buzakalász

Fedák Sári remek magyar filmje
A cethalászok. Valt Disney színes pótkép

Korona Filmszínház
Telefon 13.51. Kossuth utca 1.
Ma Kertész Mihály színes filmsodája

Szerelem és vérpad

Főszereplők: Bette Davis, Errol Flynn, Olivia de Havilland

APOLLO Filmszínházban. Oriási siker!
Tolnay Klári és Jávor Pál énekes, zenés vígjátéka

Egy csók és más semmi

4 Eisemann sláger! 4 Eisemann sláger!

A visszatért magyar szövetkezetek kérdése

— Hozzászólás az általános rendezéshez —

(Harmadik és befejező közlemény)

A közös szenvedés, a közös nyomorúság gazdaságilag is összekovacsolta a magyarságot. Bámulatos életösszlőnőn igyekezett hasznót húzni azokból az előnyökből, amelyeket a román szövetkezeti törvény biztosított általában a szövetkezeteknek. Nem számukra hozták ezt a törvényt, nem őket akarták felemelni vele. Mégis sikerült mostoha sorsban is megerősödni, fejlődni és gazdaságilag nagyra nőni.

Az erdélyi hitelszövetkezeti központ a konverziós vesztések dacára is szívós kitartással újra tőkét kovacsolt magának össze s azt a megrendült hiteletet újjalesztésére használta fel.

Különösen nagy fejlődés volt tapasztalható a tejszövetkezetek terén. A két nagy tejfeldolgozó központ termékei Angliába is eljutottak. A kereszturi szövetkezet Palesztinába is küldte árúit, Palesztinába két helenként indult nagyobb szállítmány. Angliába a közbejött háboru miatt csak két szállítmányt tudtak elküldeni. A tejszövetkezetek nyomán az állatállomány feljavulása Maros megyében statisztikailag is szépen kimutatható.

A fogyasztási szövetkezetek

Jó és olcsó áruval látták el a magyar falvakat. Ennek köszönhető, hogy ezek a falvak megszabadultak a zsidó kizsákmányoló kereskedelemtől.

Az elért gazdasági sikereknél nem kisebb értékűek az erkölcsi eredmények. A szövetkezeti gondolat, a szövetkezeti intézmények minden más — sokszor nagyon is mesterséges — próbálkozásnál eredményesebbeknek bizonyultak az összetartás szellemének ápolására. Falvaink áldozatos szellemű papjai és tanítói állottak a szövetkezetek élére s így a nép a leg-szorosabb egységbe forrott össze vezetőivel. A nép megtanulta becsülni őket, mert látta, hogy nem csak a szellemiek terén, hanem az anyagi boldogulásukban is érték dolgoznak.

A szövetkezeti mozgalom tehát úgy a gazdasági, mint erkölcsi téren, olyan alapot teremtett a kisebbségi sorsba kényszerített magyarság számára, amelyen biztosan megállhatott minden megpróbáltatás között.

Többet tett, mint bármely más szervezkedés, a politikaiakat is ideértve.

Felszabadulásunk után

A visszatért magyarság szellemi és gazdasági vagyonállományként hozta magával szövetkezeti mozgalmát. Olyan természetesnek találta, hogy a katonai parancsnokságok katonás rövidséggel számolták fel a községekben a zsidó és román üzleteket, kocsmákat és sokszor távirati úton kérték a központot szövetkezetek azonnali megalakítására. Nagyon sok ilyen hírtelen alakult szövetkezet dicseri a katonai közigazgatás gyors,

friss keresztény magyar szellemet el-áruoló munkáját.

Jelenleg szívetel újabb szövetkezetek alakulása. Az adókedvezmények, a bélyeg- és illeték-kezdvezmények megvonása, valamint a cégbejegyzés-járó körülményes formások, pénzübeli terhek visszariasztják az amugy is nehezen mozgó és megmozdítható falusiasakat attól, hogy szövetkezetbe tömörüljenek.

A román szövetkezeti törvény alapján gyors és könnyű volt egy szövetkezet megalakulása. A község papja, vagy tanítója néhány lelkes gazdát tömörített maga köré. Összegyűltek, kimondták a megalakulást. A szövetkezet vezetőségének névsorát beküldték a szövetséghez. A szövetség hivatalból áttette a cégbíróshoz. A szövetkezetnek nem volt ezzel több gondja. A magyar szövetkezeti törvény megkívánja, hogy a szövetkezet megalakulásánál a vezetőségi tagok személyesen jelenjenek meg az illetékes hatóságok előtt. Ezenkívül minden bejegyzett tagnak jelentős összeget kell a jelentkezésnél befizetnie. Aki ismeri a falusi ember nehézségét, anyagi helyzetét, az tudja, hogy még áldozathozatal nélkül is nehéz megnyerni a kezdetben a szövetkezeti gondolatnak. Személyes jelentkezéssel, cégbejegyzési illetékkel pedig egyenesen elriasztjuk őket minden megmozdulástól. Ezt bizonyítja a jelenlegi helyzet. A katonai hatóságok gyors, katonás munkája után teljesen megakadt a szövetkezetek alakulása.

Kívánatos volna tehát

a visszatért területeken a nyugati szövetkezeti törvények alapján elkészített román törvény intézkedéseit érvényben tartani. Egy következő, még nagyobb fontosságú intézkedés lenne azután az egész magyar szövetkezeti rendszer átalakítása mélyebben szociális és népi gondolat jegyében. Azok a kedvezmények, amelyekhez a visszatért területek magyar szövetkezetei hozzászoktak, azok az előnyök, amelyeknek oly sok hasznát vették éppen a kisebbségi sors nemzeti ellenállásának kialakításában, semmiképpen sem jelenthetnek hátrányt az állam számára. Igazi népi politikát, szociális berendezkedést ezek nélkül el sem lehet képzelni. Aggodalomra ad okot ebben a tekintetben az, hogy a régi határ mentén lévő négy megye tekintetében már történi is intézkedés, amennyiben el kell szakadniok eddigi szövetségi központjaiktól. Igaz, még nem tudjuk, hogy a továbbiakban mi lesz a sorsuk, de valószínű, sőt bizonyos, hogy a budapesti központhoz csatolják őket. Ez pedig azt jelenti, hogy a magyar szövetkezeti rendszer törvényei rövidesen életbelépnek a visszatért négy megyében.

Álláspontunkat egyébként a tények bizonyító erejével támogatja a

visszatért Felvidék magyar szövetkezetekéneke. A felvidéki magyar Hanza szövetkezetek szintén a nyugati előrehaladott szövetkezeti rendszerben éltek. Akárhogyan is kerülgetjük az igazságot, ki kell mondanunk, hogy az elavult magyar szövetkezeti rendszer törvényei hátrányosan befolyásolták a Hanza működését.

Nem hasonlítjuk össze

a magyar szövetkezeti törvényeket a román törvényekkel. Amikor a szövetkezeti élet népi és szociális alapokra való helyezését kérjük, akkor a kor igényeihez, szükségleteihez akarunk alkalmazkodni. De elvágjuk majd az összehasonlítást a visszatért területeken maradt szász és román szövetkezetek. A szász szövetkezetek

egyébként még a román törvények keretén belül is teljes függetlenséggel intézték ügyeiket. Román hatósági közegek nem avakoztak ugy bele dolgukba, mint a magyar szövetkezeteknél. Sokszor még törvényes intézkedéseket sem hajtottak végre.

A szebeni szász szövetkezeti központnak (Raiffeisen) Beszteree környékén van néhány szövetkezet. Ezek most külön szövetségbe tömörülnek. Ugyanezt teszik a román szövetkezetek is. Már meg is tették a szervező lépéseket. Természetes az, hogy ezek nem mulasztják el ma az összehasonlítást, a mi semmiképpen sem válik előnyére és hasznára a magyarságnak.

A következtetés tehát mindig csak ugyanaz: a magyar szövetkezeti rendszer átalakulását szociális és népi követelménynek tartjuk. A visszatért szövetkezetek ilyen irányu nagyobb fejlettségét arra kell felhasználni, hogy ezt az átalakítást minél előbb elvégezzük. Huszonkét év kisebbségi tapasztalatai alapján mondhatjuk, hogy megéri a fáradságot.

POLYÁK ISTVÁN.

Korlátozzák Amerikában a kőolaj és benzin kivitelét

Japán ellen irányul az intézkedés.

A republikánusok Lincoln jubileumának ünnepén éles támadások érték Willkiet

Washingtonból jelentik: (Reuter.) Roosevelt elnök elrendelte, hogy szombattól kezdve csupán engedély alapján vihetők ki az országból öt gallonnál nagyobb tartalmu tartályok, — amelyek kőolajat vagy benzint tartalmaznak, vagy ilyen folyadék befogadására szolgálnak. Ugy vélik, hogy ezzel az intézkedéssel közvetlenül akarják ellenőrizni a Japán felé folyó szállításokat, tekintve, hogy Japán nem rendelkezik tartályhajókkal és a kőolajat Amerikából nagyobb méretű tartályokban szállította.

„Willkie még vadabbul veri a háborus dobot...” — mondta Fish republikánus vezér

Newyorkból jelentik: (NTI) Nagy fel-tűnést keltett az Egyesült Államokban, hogy a Lincoln jubileum alkalmából

a republikánusok ünnepén, éles támadások érték Willkiet.

Fish, az ismeretnevű republikánus vezér, a Baltimoreban rendezett gyűlésen kijelentette, hogy Willkie még vadabbul veri a háborus dobot, mint a demokratapárt háborus uszítója.

Ugyanebben a szellemben nyilatkozott Nye republikánus szenátor, aki az Egyesült Államok politikai életében nagy szerepet játszik és rámutatott most arra, hogy a választási harcban Willkie mindig azt vetette Roosevelt kormányzatának szemére, hogy könnyelmű beszédével és cselekedeteivel háboruba sodorja az országot. Amikor aztán a szenátus külügyi bizottságában szemére hányta ezeket a kijelentéseket, olyan választ adott, amely kihívó és sértő a republikánus választókat. Azt mondta ugyanis, hogy azok csak választási beszédek voltak...

Amerikában összeírják a csapatszállításra alkalmas hajókat

Összeírják az amerikai kikötőkben horgonyzó idegen kereskedelmi hajókat is

Washingtonból jelentik: A Pest külön tudósítójának jelentése szerint Roosevelt felhívást intézett az Egyesült Államok hajóflottáinakhoz, hogy azonnal készítsenek kimutatást azokról a hajókról, amelyek szükség esetén nemzetvédelmi szempontból mint szállítóeszközök tekintetbe vehetők. Készítsenek kimutatást a külföldi tulajdonban lévő kereskedel-

mi hajókról is — szól a felhívás —, amelyek most amerikai kikötőkben vannak. Hivatkozik a felhívás azután arra, hogy a helyzet esetleg szükségessé teheti, hogy minden rendelkezésre álló hajót igénybe vegyenek Amerika védelmére. Felszólította végül a hajóflottáikat, hogy adjanak véleményt a hajók esetleges megvásárlására.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

A háztulajdonosok szövetsége képviselőinek látogatása a főispánnál és polgármestereknél. Az újjászervezett szövetség elnöke Kőszegi József és dr. Kaczián Kálmán tisztelgő látogatást tettek Hlatky Endre főispánnál, dr. Soós polgármesternél és dr. Gyapay polgármesternél, ahol a legszivesebb fogadtatásra találtak és mindenütt elismerték a szövetség működésének nagy szükségét. Hosszas megbeszélés tárgyát képezte a házadó, melyre a vallomások most történnek és amelynek az üzemi díjaknak (vízdíj, stb.) az adóalapba való beszámítása súlyos sérelmet képez. Az elnökség ez alkalmat felhasználta és Hlatky főispán útján indokolt előterjesztést küldött a pénzügyi kormányhoz. Ezt megelőzőleg már táviratban fordult a szövetség a pénzügyminiszterhez és a pénzügyminiszeriumból az üzemi terhek bevizsgálására az utasítás már meg is történt. A szövetség mindent elkövet, hogy kedvező elintézkedést nyerjen és a hatóság vezetőinél teljes megértésre talált a szövetség igyekezete, mely úgy a háztulajdonosok érdekét, mint a város fejlődését szem előtt tartja.

VÁSÁRLÁSI IGAZOLVÁNYT VEZETNEK BE FRANCIAORSZÁGBAN A RUHÁZATI CIKKEKRE. Vichyből jelenti a Havas: Franciaországban addig is, amíg a textiljegyek ügyét részletesen kidolgozzák, ideiglenesen szabályozták a textilárak személynkénti kiszolgáltatásának mértékét. Eszerint minden ruházati cikk és fehérnemű téren, a selyem- és műselyem árak kivételével, csakis vásárlási igazolványra adható ki.

Kinevezte a főispán a tűzrendészeti felügyelőket. Nagyvárad. Saját tud. Mint már röviden beszámoltunk róla Rehák Tamást, Nagyvárad város tűzoltóparancsnokát dr. Cziffra Kálmán főispán, Bihar vármegye tűzrendészeti felügyelőjévé nevezte ki. Ezzel egyidejűleg kinevezte a főispán a járási tűzrendészeti felügyelőket is. Dr. Bakats Béla főszolgabíró a nagyváradai cséfalai és nagyszalontai járásban, Fráter Gyula főszolgabíró a derecskei és szalárdi járásban, dr. Mata József szolgabíró az élesdi, margittai és érmi-hályfalvai járásban, míg Bucsi-Szabó László vármegyei aljegyző a székelyhídi járásban bízták meg a tűzrendészeti felügyelőséggel.

Zászlóavató ünnepélyvel
egybekötött

Pincér bál

február 15-én

a Füzes utcai Munkásokotthonban.

Diszko gyűlés d. u. 4 órakor.

Bál kezdete este 10 órakor.

Tánc reggelig tart. A zenét Bebe Károly
14 tagú zenekarával szolgáltatja.

Ujabb négy vagon kukoricát osztottak ki a megye román lakosai között. Nagyvárad. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt számoltunk be arról, hogy a vármegye 14 vagon élelem-tengerit osztott ki a román lakosság között. Mint most értesültünk az illetékes szervektől, a megye újabb 4 vagon élelem-kukoricát szállítottak a megye keleti járásainak román falvai számára.

AZ OSZTÁLYSORSJÁTEK MAI HUZÁSÁN 5000 pengőt nyert 22139, 39041, 77275; 1000 pengőt nyert: 19565; 800 pengőt nyert: 18222, 27098, 32450, 42788, 53121, 69239, 72633, 78562, 83325 és 84498 (felelősség nélkül).

Vasárnap: táncos teadélután a Katolikus Körben. Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap, február 16-án a Katolikus Kör délután 5 órai kezdettel táncos teadélutánt rendez a római katolikus egyházközség asszony és leány csoportja javára. A római katolikus asszonyok és leányok egyesületének a felszabadulás óta ez az első nyilvános megmozdulása. A rendezőség szerettel kéri mindazokat, akik szíves együttérzéssel az egyesület segítségére akarnak lenni, hogy jelenjenek meg pénteken este 8 órakor a Szociális Testvérek Pray György utca 5. szám alatti székházában.

MATEOSZ

Iagok fuvarvállaló irodája
Szt. László-tér 5. Telf. 12-01

Vállal legujabb típusu teherautókkal fuvarozást helyben és az ország bármely részébe.

Szállítás miatt kívánságra ajánlatot ad, vagy személyesen felkeresi Önt

* A mezőgazdaság időszerei kérdéseinek megoldását szolgálja elsősorban az idej Bécsei Tavasz Vásár. Nemcsak a legujabb mezőgazdasági gépek és kézi eszközök kerülnek bemutatásra, de a kiállítással párhuzamosan elsőrangú szakemberek a mezőgazdasági főiskola rendezésében igen érdekes előadásokat tartanak „Technika a mezőgazdaságban” címmel. A vegyészeti, villamossági és egyéb mezőgazdasági szempontból fontos iparok, valamint az építészeti szemléltető kiállítási csoportokat rendeznek. Az idén még a mintavásár anyaga is a mezőgazdák kíván kedvezkedni. A német hatóságok a vásárlatokat díjmentesen adnak beutazási vizumot. A MÁV 33 egyharmad százalék, a Birodalmi Vasutak 60 százalékos menetdíjkezdményt nyújtanak. Minden szükséges felvilágosítás a Bécsei Vásár magyarországi kirendeltségénél nyerhető. Telefon: 382-390, és 183-059.

Gyógyszerészkalkulációk munka és szolgálati viszonyára vonatkozó jogszabályok életbeléptetése a visszacsatolt erdélyi területen. Nagyvárad város polgármestere a következő hirdetményt adta ki: Ertesítem valamennyi gyógyszerész tulajdonosát és az alkalmazott gyógyszerészeket, hogy a magy. kir. miniszteriumnak 580-1941. M. E. sz. rendelete alapján 1941 február hó 1-én hatályba lépett a 150-1939. B. M. sz. rendelet, amely az alkalmazott gyógyszerészek munkaidéjét, évenkénti fizetési szabadságát és a legkisebb fizetést szabályozza. Hatályba lépett továbbá a legkisebb munkabérek megállapító határozat is, amelyet a sz. ügyminiszter ur 176572-1939. B. M. sz. alatt hagyott jóvá, végül hatályba lépett a 9150-1940. M. E. sz. rendelet is, tehát a 7 százalékos fizetési pótlékos rendszeresítő rendelkezés. Dr. Soós István polgármester.

Temetés. Özv. Tudor Józsefné szül. Tóth Eszter 62 éves korában meghalt a Szöllősi rét V. utca 44. számú lakásán. Temetése február 13-án délután 3 órakor volt a Rulikovszky kápolnából a Rulikovszky temetőben. (Caritas.)

SZABADON MOZOGHATNAK TARTÓZKODÁSI HELYÜKÖN A FRANCIAORSZÁGI POLITIKAI FOGLYOK Vichyből jelenti a NTL: A pellevoiseni internálótáborból röviddel ezelőtt internáltakat a jövőben nem egyesével fogják őrizni, hanem a politikai foglyok szabadon mozoghatnak tartózkodási helyükön.

A Nemzeti Munka Központ kebelében szervezett öszes bőr- és vasipari munkások pénteken, 14-én este pontosan 7 órakor szíveskedjenek megjelenni a Nemzeti Munka Központ helyiségében.

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZ VÁLASZTMÁNYI GYŰLÉSÉN VÁSÁRHELYI PÜSPÖK ISMERTETTE AZ EGYHÁZ FELADATAIT. Kolozsvárról jelenti a MTL: Az Erdélyi Református Egyházkerület választmányi gyűlést tartott, melyen Vásárhelyi János püspök négy pontban foglalta össze az erdélyi református egyház feladatait. 1. Az anyaországi egyetemes egyház egységébe való beolvadás. 2. Folytatják a református egyház hagyományos munkáját. 3. A belmissziós munka erőteljesebb kiépítése. 4. Az egyház munkájának kiterjesztése gazdasági és szociális térre.

* Erdély részvétele a Mezőgazdasági Kiállításon. Az OMGE által március 29-április 6. napjain rendezendő mezőgazdasági kiállításon és ötvenedik jubiláris tenyészállatvásáron több mint egy negyed évszázad múltán ismét részt fog venni Erdély mezőgazdasága is. A visszatért Keletmagyarország és Északerdély részvétele számára az OMGE egy külön kiállítási csarnokot ajánlott fel, amelynek benépesítésére és az erdélyi magyar mezőgazdaság mai helyzetének bemutatására az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület kérte fel. Az EMGE a felkérést örömmel vállalta és már hosszabb ideje élénk szervező tevékenységet fejt ki annak érdekében, hogy az erdélyi mezőgazdaság minél tanulságosabb anyaggal és minél tetszetősebb keretek között mutathatóssá be a kiállítás látogatói előtt. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület felhívta tagjait, valamint a visszacsatolt terület községeit és közbirtokosságait, hogy a lehetőség szerint igyekezzenek apaállatúságukat a budapesti kiállítás válogatott minőségű tenyészállatanyagából fedezni, a földművelésügyi miniszterium által kilátásba helyezett rendkívüli vásárlási kedvezmények és az ingyenes hazaszállítás kedvezményének igénybevételével. Végül az EMGE magára vállalta a visszacsatolt Keletmagyarországi és erdélyi kisgazdák csoportos felutazásának meg szervezését is a budapesti kiállítás megtekintése céljából.

35 perc Kolozsvár
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.
A Magyar Légiforgalmi r. t.
Járatai télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Rákóczi ut 10. sz.
Telefon: 11-17

Feljegyzések

Európai olvasó és általában mindenki, aki az Egyesült Államok sajtóviszonyait nem ismeri, csodálkozik, va kérdezi:

— Allandó tüntetések vannak, szövetkezések dolgoznak a beavatkozás irányában és mégis Roosevelt lezetlen háborus szándéka győzedelmeskedik?

Javítsuk ki ezt a fogalmazást, hogy a kérdés egészen pontos legyen s akkor a felelet is egészen könnyen érthető: Amerikában a hadiipar tőkésai és a zsidóság fogott össze nem Anglia érdekében, hanem a Német Birodalom ellen.

A kérdésre egyébként az olasz fél hivatalos egyik legutóbbi száma felel meg.

Virginio Gayda, a Giornale d'Italia egyik vezércikkében sorra veszi azokat a zsidókat, akik az Egyesült Államokban a szélső háborus uszítás mögött állanak:

Zsidó a Columbia Broadcasting elnöke William Paley, a National Broadcasting Company elnöke, Barnoff Dávid, a New York Times tulajdonosa Julius Adler, a lap egyiptomi tudósítója Josef Levy, görögországi tudósítója Schultz-Berger, a Washington Post tudósítója Eugen Mayer. Szintén zsidó a philadelphiai Enquirer tulajdonosa Arnenberg Mózes. Csaknem kizárólag zsidók szerkesztik a „P. M.” című igen elterjedt délutáni lapot. Zsidó Lipmann Walter is, akinek vezércikkével valóságos elárasztják az amerikai sajtót a cikkerjesztő ügynökségek. Zsidó Morgenthau kincstári államtitkár, Cohen Benjámin, az Anglia megsejtésére irányuló törvényjavaslat egyik szerkesztője. Frankfurter Félix, a legfelsőbb törvényszék bírójája, Bloom, az amerikai képviselőház külügyi bizottságának elnöke. Az elnöki beszédet szerkesztője, Rosemann Samuel bíró is zsidó, Bullitt volt párizsi nagykövet, aki Franciaországot háborúba sodorta, pedig félszidó.

Ez a névsor — jegyzi meg Gayda — eléggé világosan mutatja, hogy milyen erők húzódnak meg a new-yorki háborus izgatás mellett. (P. L.)

A VÁRADSZÖLLŐSI REFORMÁTUS imaház javára február 16-án délután 4 órai kezdettel a jéppince helyiségben műsorral egybekötött táncmulatságot rendez, amelyre testvéri szeretettel várja az érdeklődőket a rendezőség.

Héthónapi börtönré itéltek, mert kimérte a lopott ló husát. Székesszékéről jelentik: Sztankó Kolompár Gyula, már tizenkét alkalommal büntetett cigányember a múlt év június 28-án éjjel Metz Sándor kishalompusztai birtokos istállójából ekötött egy 13 éves, több mint 700 pengőt érő muraközi lovat. A lovat azután Erdre szökött, ahol eladta. Francsik Lukács lómészárosnak — 70 pengőért. Francsik Lukács — aki mint ismeretes, jelenleg mint az érdi rablógyilkosság bűnügyének egyik vádlottja vizsgálati fogságban van — félt, hogy rájönnek a dologra, ezért a lovat levágta és husát kimérte. A csendőrség azonban mégis kinyomozta a tetteseket és a fehérvári törvényszék büntetőtanácsa tegnap Sztankó Kolompár Gyulát két és félévi fegyházzal, Francsik Lukács Bélát pedig héthónapi börtönbüntetéssel sújtotta. Az elítéltek fellebbeztek és így az ítélet nem jogerős.

Idegenforgalmi fénykép- és plakát-pályázat Nagyváradról és Bihar megyéről

A Bihar Egylet a közeli napokban fogja közzétenni hirdetését nagy-szabású fénykép- és plakát-pályázatáról, amellyel Nagyvárad és Bihar megye idegenforgalmi érdekeit kívánja szolgálni. A fényképpályázaton külön kategóriát állítanak fel a hivatásos és külön kategóriát az amatőr fényképészek számára. Az arra érdemeseket jelentős készpénz díjakkal, értékes ajándékokkal és oklevelekkel fogják jutalmazni. A plakáttervezők és fényképészek figyelmét már előzetesen felhívjuk erre a pályázatra.

SPORTHIREK

Diósgyőr legjobb birkózói Nagyváradon

Vasárnap, február 16-án, délután 5 órai kezdettel a Református Kulturpalota nagytermében az idei évad leg-szebb birkózó versenyét rendezte a Tö-rekvés.

A Dimávg kiváló birkózó gárdáját láthatjuk, akik között több vidéki baj-nakságot nyert birkózó is van.

A diósgyőriek már szombat délután megérkeznek, hogy kipihelve vehessék fel a küzdelmet a Törekvés nagyszerű birkózóival.

A vezetőség ünnepélyes keretek kö-zött fogadja az első anyaországi vidé-ki város birkózóit. Hisszük, hogy a kö-zönség méltányolni fogja a Törekvés vezetőinek áldozatkészségét és zsufo-lásig megtölti a Református Kulturpa-lota nagytermét s győzelemre buzdítja a Törekvés-fiukat.

A versenyre olcsó helyárakat állapí-tottak meg s a termet is jól befűtik.

Marosvásárhely székelly sportstadiont kér

Marosvásárhely vezető sportegyesü-lete, az MSE kezdeményező lépést tett, hogy a Székelyföld fővárosában sta-diont létesítsenek. A székelly stadiont az Erzsébet-ligetben tervezik. A sta-dion középpontjában tornacsarnok ál-lana, amely 450 sportoló és 1000 néző befogadására alkalmas.

A téli hónapokban ez a csarnok a szabadtéri sportágak egy részének is menedéket nyújthat és alkalmas tár-sadalmi események rendezésére is. A stadionban kétmedencés új uszoda is volna. Ezt úgy építenék meg, hogy a legnagyobb versenyek megrendezésére is alkalmas legyen. Építenék továbbá kosárlabda-pályát, korszerűen rende-zik a korcsolyapályát, létesítenék fel-vonulási és tornaterpet.

A terv költségvetése mindössze fél-millió pengőöt tesz ki. Ha kezdetben el-tekintenek a csarnoktól, már 150 ezer pengőből megvalósítható.

Felhívás a játéktevészekhez. Felkér-jük az összes labdarugójátéktevészeket és jelölteket, hogy pénteken este 8 órakor jelenjenek meg fontos megbe-szélésre a NAC otthonban. J. T. ügy-vezető.

A BBTE nyerte az országos jégko-ronggütő bajnokságot. Kolozsvári je-lentik (MTI) Az országos jégkorong verseny keddi napján a BBTE 5:2 arányban győzte le a marosvásárhelyi SE-t. A BBTE ezzel megszerezte a jég-korong bajnokságot

Hóman Bálint vallás és közoktatásügyi miniszter Szófiába utazik a magyar-bolgár kulturális egyezség aláírására

A szerződés széleskörű lehetőségeket biztosít. A kultuszminiszter előadást is tart Szófiában

Szófiából jelenti a Bolgár Távirati iroda: A Slovo jelentése szerint Hóman Bálint m. kir. vallás- és közok-tatásügyi miniszter a bolgár minisz-terelnök és a közoktatásügyi minisz-ter a bolgár miniszterelnök és a köz-oktatásügyi miniszter meghívására legközelebb Szófiába utazik, hogy alá-írja a bolgár-magyar kulturális egyez-ményt.

Az egyezményt az illetékes magyar és bolgár hatóságok együttesen dol-gozták ki. Ez egyezmény célja az, hogy rendszeressé tegye a kulturális érintkezést a két nép között. Ez az érintkezés eddig kizárólag a kölcsön-ös jóakaraton alapult. A szerződés széleskörű lehetőségeket biztosít a kulturális kapcsolatok és a kölcsönös jóviszony ápolására. 1938-ban ideig-

lenes megegyezéssel biztosították a bolgár és a magyar egyetemi hallga-tók együttműködését. Most a hivata-los szervek veszik át a két nép kul-turális kapcsolatainak ápolását. Ez-időszereit is több, mint száz bolgár egyetemi hallgató látogatja a magyar egyetemeket és főiskolákat, javarészt ösztöndíjjal.

A lap megemlékezik arról is, hogy Hóman Bálint miniszter Szófiában előadást fog tartani a két nép kul-turális kapcsolatainak jelentőségéről. A továbbiakban a lap rámutat arra, hogy budapesti körökben nagy fontosságot tulajdonítanak az egyezménynek, amely nagyban hozzá fog járulni a két ország kapcsolatainak és jóviszo-nyának további kiépítéséhez.

Fényesen sikerült az Ujságíró Bál

A langyos februári estén, ami szer-dán Váradra köszöntött, még nem sejtettük előre, hogy fog sikerülni az ujságíró bál? És most, hogy visszagon-dolhatunk rá, boldog meglepéssel, sseggel mondhatjuk minden hivalkodás nélkül, hogy ez volt az idei szezon leg-szebben sikerült, lehangulatossabb balja, s bizonyos, hogy a sok gyönyörű asszony és leány, a sok elegáns ur is legkedvesebb bál emléket között örzi meg a szerdai estét és éjszakát.

Már tíz órakor gyülekezni kezdett az elegáns közönség és úgy a nagyte-remben, mint az emeleti erkélyen, sor-ra kiszínesedtek a fehér asztalok: vi-rágoktól és pompás női toalettéktől.

Kévéssel 11 óra előtt a bál rendező-ség jeladására felhangzott a Himnusz, majd Árvay Árpád országgyűlési képviselő lépett az emelvény elé. — amelynek fősztalánál Cziffra Kál-mán vármegyei főispán is helyet fog-lalt az előkelőségek között és a követ-kező rövid beszédet mondotta:

— Méltóságos Uram, Kedves Vendé-geink, Hölgyeim és Uraim!

— Egy sóvárgó régi álmunk vált valóra ma este itt, amikor otthonunk ajtai megnyitáltak, hogy befogadják bál esténk vendégeit, 22 éven keresztül vártunk erre a napra, 22 éven át a nagyvárad ujságírók nem ültek bál vigadó tört. Volt ebben a városban sok mulatság, fényesebb és szegényebb, de a magyar ujságírók a román megszá-lás alatt bált soha nem rendeztek, mert a magyar nemzeti gyász idején nem akartak együtt vigadni az idegen uralom bítorló uraival. Végtelen öröm számunkra, hogy Méltóságod védnök-sége alatt ma este megrendezhetjük az első nagyvárad magyar Ujságíró Bált. De külön öröm számunkra az, hogy körünkben üdvözölhetjük azokat a magyar festvéreinket, akiket eddig nem ismertünk, de akiknek a magyar szívében ugyanaz a vér és ugyanazok

az érzések doboltak az elszakítás éveiben, mint a mienkben. Örömmel üdvö-zöljük ezen az estén azokat is, akik velünk szenvedték át az elmúlt ke-mény huszonkét esztendő, és akiknek jobb sorsáért első vonalban küzdött a magyar sajtó.

— Midőn a nagyvárad ujságírók nevében szívem teljes melegével üdvözlöm megjelent vendégeinket, kérem Méltóságodat, hogy bál esténk meg-nyitására az engedélyt megadni méltóztassék.

A lelkes tapssal fogadott szavak után dr. Cziffra Kálmán főispán a következőket mondotta:

— Egy bál est talán nem is alkal-mas arra, hogy az ujságírói tevékeny-ség jelentőségéről behatóban beszél-jünk. Mégis úgy érzem, hogy a ma-gyar ujságírók munkássága megér-delemi annak kihangsúlyozását, hogy derekas munkát végeztek a multban és jelentős az a feladat, ami rájuk há-rul ma is. Mindannyian csak örvend-hetünk annak, hogy elérkezett az ide-je, amikor a magyar ujságírók meg-rendezhetik itt a maguk bál estjét és amikor ennek az őszinte érzésnek kife-jezést adok, a nagyvárad ujságírók bálját ezennel megnyitom és kérem, ősi szokásainkhoz híven, csendüljenek fel az első csárdás hangjai.

Ezután megkezdődött a tánc. Az emeleti lépcsőkön bevonultak a nyitó-párok: Árvay Tibor—Darabont Klári, Deryei László—Nagy Gizzi, Marjalaky Tibor—Perédi Ági, Balogh Mihály—Fischer Klári, Köpf Egon—Vargha Gi-zzi, Bányai Zoltán—Bauer Baba, Kop-pány Rezső—Koppány Annus, Bozsák Mihály—Kegyes Klári, Szekeres György—Urszinyi Judit, dr. Andrassy László—Bazilli Baba, s az első csárdás után a reggeli órákig tartott a kedves, meleg hangulatu bál, amely kétségki-vül legszebb, legfényesebb, legsikerül-tebb mulatsága volt a farsangnak.

RÁDIÓ

PÉNTEK, FEBRUÁR 14.
Budapest I.

- 6.40 Ebresztő, Torna.
- 7.00 Hírek. — Közlemények. — Étrend Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 „A vér.” Wiesinger Frigyes dr or-vosi előadása.
- 10.45 „Magyar Nobel-díjasok — magyar feltalálók.” Koppány István elő-adása.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárás-jelentés.
- 12.10 Sivó József cigányzenekara.

- Közben**
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.
- 13.30 Rendőrzenekar, Vezényel Szöllőssy Ferenc.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmi-szerárak.
- 15.20 Szalonötös.

- Közben**
- 15.40 „Mit főzzünk?” Háziasszonyok beszélgetnek.
- 16.10 „Magyar helyesírás.” Fekete Mik-lós dr előadása.
- Utána Ifjúsági közlemények.**
- 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Hevesi Aladár hárfázik.
- 17.30 Hatvanéves” a m. kir. csendőrség. Pinczés Zoltán csendőrezredes előadása.

- 18.00 Mindszenti István magyar daló-kat énekel, kíséri Partis Jenő ci-gányzenekara.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Sportközlemények.
- 19.30 A Filharmóniai Társaság hang-versenyének ismertetése.
- 19.35 A Filharmóniai Társaság hang-versenyének közvetítése az Opera házból. Liszt est. Vezényel Doh-nányi Ernő.

- A szünetben kb.**
- 20.10 „Eg-szégügyi Kalendárium.” A1 Országos Közegészségügyi Intézet közleményét felolvassa Faragó Ferenc dr.
- 21.40 Hírek, időjárásjelentés.
- 22.00 Közvetítés a Dénes-éteremből Sára Elemér cigányzenekara mu-zsikál.
- 22.30 Bozsica Sarvan Csajkovecz énekel zongorakísérettel, a magyar-jugo-szláv művészcsera keretében.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol és fran-cia nyelven.

- Kb.**
- 23.25 Olasz tánclemezek.
- 24.00 Hírek.

Budapest II.

- 18.30 Gyorsforgalmi zene. Szabó Géza előadása.
- 19.00 Ditrói Csibó József ongorizik.
- 19.30 „Az amerikai magyar reformátu-sok.” Irta Szabó István dr ref. lelkész. Felolvasás.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 A Rádió Szalonzenekeze. Vezé-nyel Bertha István. Közreműkö-dik Horváth József — ének.
- 21.10 „Megnugvás.” Szalay László el-beszélése. Felolvasás.
- 21.30 Időjárásjelentés.

Hirdessen a Magyar Lapokban

A kisiparosság adókedvezménye

Korhatárt állapítottak meg az adómérséklésre

Nagyvárad, február hó.
A magyar pénzügyi törvények a kézműipar (kisipar) számára különböző kedvezményeket nyújtanak. — Utalunk kell itt elsősorban a 160.000 számú pénzügyminiszteri rendeletre, amely szerint azok az önálló kézműiparosok, akik: 1. segéd nélkül, vagy 2. egy tanonccal, vagy

3. egy segéddel, vagy 4. két tanonccal, vagy 5. egy segéddel és egy tanonccal dolgoznak, általános kereseti adó fejében igen kedvezményes tétel adót fizetnek, amely arányban áll a kézműiparos üzletbérével és lakbérével is. *A 60 éven felüli kézműiparosok a tételes adónak felét fogják fizetni.*

vább borbélysegédeknel a borralvóló várható bevétel.

Kérni kell a könyvvezetés-mentességet

Az érvényben levő adótörvények szerint a kötelező könyvvezetés alól mentesek a segéd nélkül, legfeljebb három segéddel dolgozó kisiparosok. (A tanoncok és az időnként kisegítő családtagok nem számítanak.) Ezeknek tehát felesleges kérniük a mentességet a kötelező könyvvezetés alól, mert ezt a mentességet a törvény amúgy is biztosítja számukra. A mentességet kérniük kell azonban azoknak, akik háromnál több segéddel dolgoznak, azonban hiányos iskolai képzettségüknel fogva az egyszerű üzleti könyveket sem képesek vezetni és az üzlet kis terjedelme nem teszi lehetővé könyv vezetésre is képes segéd alkalmazását.

Minden önálló kézműiparos jelentkezék a tagösszeíráson

A tételes adó kedvezményében részesülő kézműiparosok listáját a fent említett pénzügyminiszteri rendelet intézkedései szerint az ipartestületek kötelesek összeállítani.

Az ipartestület által benyújtott kimutatásban szereplő kézműiparosok, ha legfeljebb egy segéddel és egy tanonccal dolgoznak, nem kötelesek adóvallomást benyújtani, mert a kedvezményes tételes adót a kimutatás figyelembevételével hivatalból fogják megállapítani. Éppen ezért minden önálló kézműiparos saját érdekében cselekszik, ha jelentkezik az ipartestületi tagösszeírás az ipartestület helyiségében és az elmulasztott jelentkezést pótolja.

Kérni lehet az alkalmazottak kereseti adójának átalányösszegeben való megállapítást

A magyar pénzügyi törvények lehetővé teszik, hogy a legfeljebb öt alkalmazottal dolgozó kézműiparos a személyzet kereseti adóját átalányösszegeben fizesse.

A személyzet kereseti adóját átalányösszegeben fizetheti az a munkaadó, akinek legfeljebb öt alkalmazottja van (a szerződötett tanoncokon kívül) és egyike sem végez irodai munkát, vagy aki megfelelő iskolai képzettség hiányában a személyzeti adó levonásával kapcsolatos írásbeli teendőket elvégezni nem tudja és nem áll módjában erre a célra irodai munkaerőt alkalmazni. Az alkalmazottak számának megállapításánál figyelembe vevendők a kereseti adó alól mentes alkalmazottak és az ügyvezető *bedolgozó* munkások is.

Az alkalmazottak kereseti adójának átalányösszegeben való megállapítását kérni lehet egy évre, vagy meghatározatlan időre. A személyzetben történő változást általános esetben csak abban az esetben kell bejelenteni, ha az eltávozott alkalmazott helyében olyan alkalmazottat vesz fel a kisiparos, akinek fizetése 30

százaléknál magasabb, vagy alacsonyabb összeggel változik, vagy pedig új alkalmazottat nem vesz fel. A változást mindig 15 napon belül kell bejelenteni.

Megjegyezzük, hogy az alkalmazott illetményeinek bejelentésénél figyelembe kell venni a természetbeni járandóságokat és a pénzreklét, to-

Törlik a románok által megállapított túlmagas adót

Ismeretes, hogy az elmúlt 22 esztendő alatt a román adórendszer milyen magas közterheket rótt az amugyis lerongyolódott és elszegényedett magyar kisiparosság vállaira. A románoktól ittmaradt adófőkönyvekben egy-két segéddel, vagy segéd nélkül dolgozó magyar kisiparosokat még ma is többszáz pengőre és ezekre menő adóhátralék terheli. — Ezeket a magas adóhátralékokat az

adóhivatalok a pénzügyminiszteri rendelkezésekre hivatalból is felülvizsgálat alá veszik és a legmészebb menő méltányosság elvének figyelembevételével leszállítják, vagy pedig törlik. Jóllehet a felülvizsgálat hivatalból történik, a kisiparosok helyesen teszik, ha erre vonatkozólag egyenként aduak be kérik, hogy egyéni körülményeik figyelembe vehető legyenek.

SZINHÁZ

Dayka Margit megérkezett Nagyváradra

A budapesti Nemzeti Színház tagja és a magyar filmek ünnepeit művésznője Dayka Margit megérkezett és már részt vesz a Csavargólány, Erdélyi operett próbáin, amelynek címszerepét játssza. Dayka Margit, aki ma Magyarországon egyik legkiválóbb színésznője, szombaton és vasárnap a színház vendége lesz. Nagyvárad közönségének az érdeklődése Dayka Margit iránt olyan óriási, amire példa még nem volt. A színház elővételi pénztára ostrom alatt áll és tömegesen vásárolják a jegyeket mind a három előadásra, ami nem is csoda, mert Dayka Margit ebben a szerepében brilirozik. A Csavargólány operett pedig Erdélyi Mihály legnagyobb sikerű színházi műve, a legtöbb előadást megért ragyogó, énekes, zenés, táncos operett, amit a színház együttese parádés előadásban hoz ki. Ugyancsak a Csavargólányban mutatkozik be Nagyvárad közönségének Fülöp Viola, a színház újonnan szerződötett tagja, aki Stefi szerepét játssza.

A Csavargólány többi főszerepeit Komlós Juci, Fónay Márta, Horváth Mici, Felhő Ervin, Berengh Béla, Molnár Iván, Nagy Ferenc játsszák. A Csavargólány szombaton este háromnegyed 8 órakor, vasárnap délután 4 órakor és vasárnap este háromnegyed 8 órakor lesz a színház műsorán mindenkor rendes helyárakkal.

Tekintettel arra, hogy a Dayka Margit vendégjátékára a színház igazgatósága a helyárakat nem emelte, így mindennemű kedvezményes és szel-

vény jegyek ezen előadásokra nem érvényesek! Tekintettel az eddig megnyilvánult óriási érdeklődésre, jegyekről ajánlatos lesz elővételen gondoskodni, mert az előadás napján a pénztárnál jegy nem lesz kapható.

— **Judith kapitulál** — filléres helyárakkal. Ságody-Illiczky zenés vigjátékának, a Judith kapitulálnak első filléres helyáru előadása pénteken este háromnegyed 8 órakor lesz, teljesen a bemutató parádés szereposztásában filléres helyárakkal. Helyárak: 30 fillértől 120 fillérig.

— **Szombaton délután** — **Erzsébet**. Az óriási sikerű Huszka daljáték az Erzsébet, szombaton délután 4 órakor kerül színpadra filléres helyárakkal. A helyárak: 30 fillértől 120 fillérig. Jegyek elővételen válthatók a színház pénztáránál.

Heli műsor:

Péntek este 8 órakor **Judith kapitulál**, filléres helyárakkal. Szombat délután 4 órakor, **Erzsébet** Szombat este háromnegyed 8, vasárnap délután 4 és vasárnap este háromnegyed 8 órakor lesz a színház műsorán mindenkor rendes helyárakkal.

A mozgóképszínházak műsora

Belvárosi: **Érik a búzakalász**,
Korona: **Szerelmem és vérped**,
Apolló: **Egy csók és más semmi**.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Képkerekezés

Melegágyrámak és üvegek

Nagyvárad, Szt. Janos u. 44-48.

Telefon: 19-13

APROHIRDETESEK

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Szoba, konyhás magánház központ, hoz közel, víz, villany bent 2000 pengőért sürgősen eladó. Cim a kiadóban. 782

Különbejárati utcai burorozott szoba 15-ére kiadó. Keményné, Szent János utca 30 (volt 33) szám. 783

Magánházban burorozott szoba, fürdőszoba használattal 2 szobával kiadó. Dr. Berkovits Ferenc u. 6. Erdéklődni lehet délután fél 3-4-ig. 775

Kiadó azonnalra irodának alkalmas 4 szoba és mellékhelyiségek, Bemertér 4. sz. I. emelet. Erdéklődni: Egyesült Bank Rt-nál. 770

5 szobás komfortos lakás azonnal kiadó. Hitler Adolf u. 11. I. 1. 768

Hülönfélé

Boraim vendéglők, kocsmákban eladására borügynökök keresek, szállítás autón. Prech borkereskedő, Cegléd. 784

Biztos megélhetést nyújtó kifözde, családi okok miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 753

Figyelem! Szombaton, 15-én, piknikes jelmezes est a Szemess tanciskolában. 777

Safe-tiokok jutányos díjtétellel bérelhetők Egyesült Bank Rt-nál, Nagyvárad. 771

Budapestre teherautójáratot indítok. Arugyújtás irodámban. Kossuth u. 16. szám alatt. Telefon 13-33. Bihari Szabó szállító. 719

Adás-vétel

Uj öngyújtók érkeztek, nagy választékban. Haslinger ékszerész, Rákóczi ut 8. 765

Sürgősen eladó új adómentes ház, forgalmas utvonalon, mely all 2x1 egy-szobás, konyhás, speizos lakrészből, 300 méter területtel ára 1500 pengő. — **Eladó** még sok kisebb, nagyobb házak, szőlők és birtokok, Vekerdy ingatlanforgalmi iroda, Nagyvárad, Mikszáth Kálmán utca 30. 781

Petroleum-tartányt 100 literen felül veszek. Gilányi ut 55. üzletben. 787

Németh féle cukorka bódé eladó. — Nagypiacon. 786

Nagykereki községben 13 kat. hold 707 m² föl barnahomok két részben is kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezhetni: Váradegyházmegyei Takarékpénztárnál, Debrecen, Svetits palota. 755

Eladó szoba konyhás magánház. — Tolsztoj u. 52. Komendánsrét. 780

Száraz tűzifa kapható. Kátelep: Malom u. 6. Telefon: 10-23. 761

Órat, ékszert javítok, törött aranyat magas árban veszek. Gyenge István ékszerész, Rákóczi ut 19. 753

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Állást nyec

Mindenes hosszú bizonyítvánnyal, csakis tisztességes felvétetik. Szaniszló u. 41. ajtó 2. 785

Kiadótulajdonos:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
Szent László-nyomda Rt.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.